

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1143/2021
21.06.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија, Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., коју заступа пуномоћник Марко Томовић, адвокат из ..., против тужене Опште болнице Горњи Милановац, чији је пуномоћник Мирослав Дмитровић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1416/20 од 02.03.2021. године, у седници одржаној 21.06.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1416/20 од 02.03.2021. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Горњем Милановцу П1 188/16 од 22.01.2020. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено је као незаконито решење тужене број ... од ...2016. године којим је тужиле отказан уговор о раду број ... од ...2009. године, што је тужена дужна признати. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужилу врати на рад и распореди на радно место које одговара степену и врсти тужиле стручне спреме. Ставом трећим изреке тужена је обавезана да тужиле накнади трошкове парничног поступка у износу од 440.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1416/20 од 02.03.2021. године, преиначена је првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење тужене број 21186 од 31.05.2016. године којим је тужиле отказан уговор о раду број ... од ...2009. године и да се тужена обавезе да тужилу врати на рад и распореди на радно место које одговара степену и врсти тужиле стручне спреме, а тужиле је обавезана да туженој на име накнаде трошкова парничног поступка плати износ од 297.750,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиле је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилца је била у радном односу код туженог до ...2016. године, када јој је решењем број ... од ...2016. године отказан уговор о раду на радном месту - ... у ... у Одсеку за ..., које је укинута доношењем Програма за решавање вишка запослених у Општој болници Горњи Милановац, као и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова. Програмом за решавање вишка запослених од 23.03.2016. године утврђено је да је послодавац дана 13.01.2016. године донео Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији и да је истим извршено смањење броја извршилаца, као и укидање појединих радних места која су у Програму таксативно наведена са именима запослених који су постали технолошки вишак, међу којима је укинута и радно место тужилца, ... Тужени је Програмом за решавање вишка запослених предвидео мере за запошљавање, а између осталих и премештај на друге послове, рад код другог послодавца, као и попуњавање слободних, односно упражњених радних места, а такође су наведени и критеријуми за утврђивање вишка запослених предвиђени инструкцијом Министарства здравља РС од 06.01.2016. године, који ће се применити код радних места код којих се смањује број извршилаца. Након отказа уговора о раду тужилци, наведени послови нису новим Правилником придодати другим пословима, већ је исте фактички обављала запослена на радном месту ... у ... служби, без закључења анекса уговора о раду. Тужени је са запосленом ББ која је била распоређена на радном месту ... у Служби за ... по њеној иницијативи дана 30.05.2016. године, закључио споразум о престанку радног односа, а на њено упражњено радно место Анексом 1. уговора о раду од ...2016. године распоређена је ВВ чије је радно место „...“ у истој Служби, претходно укинута. Запослену ВВ тужени је распоредио на послове ... без примене критеријума донетих у Правилнику о критеријумима за утврђивање вишка запослених немедицинских радника у Општој болници у Горњем Милановцу и примене мера за запошљавање прописаних Програмом (члан 8.). Тужилца има диплому четвртог степена стручне спреме стечену у Образовном центру за усмерено образовање (школске ... године), чији је издавалац Гимназија „Таковски устанак“. Тужилци је оспореним решењем отказан уговор о раду, због тога што је услед организационих промена престала потреба за обављањем послова које је обављала по уговору о раду, а код послодавца се није могло обезбедити обављање других послова или оспособљавање за рад на другим пословима, као ни посао код другог послодавца.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је оспорено решење о отказу уговора о раду незаконито, јер тужена није применила критеријуме из Програма за решавање вишка запослених, а све у сврху примене прописаних мера за запошљавање, па је оспорено решење о отказу уговора о раду поништио и обавезао тужену да тужилцу врати на рад.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев налазећи да у конкретном случају послодавац није био у обавези да примени критеријуме из Програма за решавање вишка запослених, јер је радно место на коме је

радила тужиља укинута, а исти се примењују само у случају смањења броја извршилаца на одређеном радном месту, при чему такође та обавеза (примене критеријума) није постојала ни код одлучивања кога ће од радника за чијим је радом престала потреба распоредити на упражњена радна места.

По оцени Врховног суда другостепени суд је погрешно применио материјално право, због чега је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Процедура оглашавања запослених вишком прописана је члановима 153-158. истог закона. По члану 154. послодавац је дужан да, пре доношења програма, у сарадњи са репрезентативним синдикатом код послодавца и републичком организацијом надлежном за запошљавање, предузме одговарајуће мере за ново запошљавање вишка запослених. Програм по члану 155. поред осталог садржи: разлоге престанка потребе за радом запослених, критеријуме за утврђивање вишка запослених, мере за запошљавање: премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација, непуно радно време али не краће од половине пуног радног времена и друге мере. Послодавац је дужан да предлог програма достави синдикату из члана 154. овог закона и републичкој организацији надлежној за запошљавање, најкасније осам дана од дана утврђивања предлога програма, ради давања мишљења.

Тужени је Програмом за решавање вишка запослених предвидео мере за запошљавање, а између осталих и премештај на друге послове, рад код другог послодавца, као и попуњавање слободних, односно упражњених радних места, чиме се обезбеђује наставак радног односа запосленог да би се избегле последице губитка радног односа због престанка потребе за његовим радом, што и јесте циљ ових мера. Радно место на коме је тужиља радила - ... у ... је укинута, као и радно место ...) ВВ, коју је тужени распоредио на упражњено радно место ... на ... одељењу, што представља меру запошљавања, без примене критеријума на основу којих би се утврдило кога ће од више запослених распоредити на упражњено радно место. Из утврђеног следи да су тужиља и ВВ у погледу радноправног статуса код туженог биле у истој ситуацији после доношења Програма за решавање вишка запослених у Општој болници Горњи Милановац и Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова. Зато је погрешно становиште другостепеног суда да не постоји обавеза послодавца да примени утврђене критеријуме приликом избора кога ће од запослених за чијим је радом престала потреба распоредити на упражњена радна места, јер послодавац не може да поступа селективно и искључи остале који су у истом радноправном статусу и испуњавају услове за рад на упражњеном радном месту. Међутим, код утврђења да тужиља има диплому четвртог степена стручне спреме стечену у Образовном центру за усмерено образовање (школске ... године), остало је неразјашњено да ли је испуњавала услове у погледу врсте и степена стручне према условима из Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији послова од 13.01.2016. године, за рад на упражњеном радном месту (... на ... одељењу у Служби за ...). Како је због погрешне примене материјалног права непотпуно утврђено чињенично стање другостепена пресуда је укинута и предмет враћен том суду на поновно суђење.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић